

Sygn. akt III AUa 91/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Kazimierz Josiak
Sędziowie:	SSA Stanisława Kubica (spr.) SSA Barbara Staśkiewicz
Protokolant:	Karolina Sycz

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku W. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o emeryturę

na skutek apelacji W. M.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

z dnia 17 listopada 2011 r. sygn. akt VII U 1542/11

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca W. M. w odwołaniu od decyzji strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 29 sierpnia 2011 roku, odmawiającej mu prawa do świadczenia emerytalnego domagał się jej zmiany w kierunku przyznania prawa do spornego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca W. M., urodzony (...) w dniu 5 maja 2011 roku złożył w organie rentowym wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Z kwestionariusza dotyczącego okresów składkowych i nieskładkowych wynika, iż zatrudniony był w następujących okresach: od 29 sierpnia 1969 roku do 4 sierpnia 1970 roku – Grupa (...) Sp. z o.o. w R. jako ślusarz

remontowy; od 9 października 1970 roku do 12 lipca 1971 roku (...)w K. jako pracownik fizyczny; od 31 lipca 1971 roku do 24 listopada 1973 roku Grupa (...) Sp. z o.o. w R. jako ślusarz spawacz; od 5 grudnia 1973 roku do 16 lutego 1974 roku Zakład (...) we W. jako elektromonter, spawacz; od 21 lutego 1974 roku do 30 kwietnia 1978 roku Gminne Zakłady (...)w R. jako monter instalacji elektrycznej, spawacz; od 1 czerwca 1978 roku do 31 grudnia 2006 roku prowadził działalność gospodarczą w zakresie Instalatorstwo Elektryczne, c.o. Sanitarne i Gazowe w R.. Początkowo było to działalność rzemieślnicza (instalatorstwo elektryczne i spawalnictwo) a następnie działalność gospodarcza na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej – instalatorstwo elektryczne, gazowe, sanitarne i ogrzewanie. Od 15 czerwca 1991 roku działalność gastronomiczna i od 15 sierpnia 1992 roku działalność ogólnobudowlana. Organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 29 sierpnia 2011 roku odmówił wnioskodawcy prawa do renty, ponieważ do dnia 1 stycznia 1999 roku nie został udowodniony wymagany 15- letni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (brak takich okresów).

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy wyrokiem z dnia 17 listopada 2011 roku oddalił odwołanie wnioskodawcy.

W uzasadnieniu do wyroku Sąd Okręgowy wskazał, iż wnioskodawca nie jest osobą spełniającą warunki do uzyskania świadczenia emerytalnego z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Sąd Okręgowy podkreślił, iż przepisy odnoszące się do przedmiotowego świadczenia jednoznacznie określają przesłanki, jakie należy spełnić aby można było ubiegać się o skorzystanie z wcześniejszego świadczenia emerytalnego. Sąd Okręgowy zauważył, że wnioskodawca pomimo uzyskanego odpowiedniego wieku emerytalnego, nie spełnił jednego z podstawowych warunków uprawniających do nabycia uprawnień emerytalnych tzn. nie udokumentował na dzień 1 stycznia 1999 roku – 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Praca jaka wykonywana była przez wnioskodawcę w okresie jego zatrudnienia w GRUPA (...) Sp. z o.o. w R. (ślusarz – spawacz) w Zakładach (...) we W. (jako elektromonter spawacz) oraz w Gminnych Zakładach (...)w R. (jako monter – spawacz) nawet w przypadku przeprowadzenia postępowania dowodowego w zakresie wskazania czy była ta praca w warunkach szczególnych, wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie uprawniałaby go do otrzymania wcześniejszego świadczenia emerytalnego. Po dokonaniu bowiem kumulacji tych okresów wnioskodawca nie legitymuje się 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Ponadto nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem wnioskodawcy, że praca w ramach działalności gospodarczej mogłaby być zaliczona do pracy w warunkach szczególnych. Rozporządzenie bowiem RM z dnia 7 lutego 1983 roku, na które powołuje się sam wnioskodawca w swoim odwołaniu w § 1 wyraźnie określa, iż rozporządzenie to stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4 – 15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej „wykazami”. Zgodnie z art. 22 § 1 ustawy Kodeks Pracy przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Wnioskodawca natomiast jak sam przyznaje, nie był pracownikiem, prowadził działalność gospodarczą i nie kwestionuje tego faktu. Sam zatem ustalał sobie zakres pracy jak i godziny pracy. Wnioskodawca nie pozostawał w stosunku pracy w rozumieniu Kodeksu pracy, brak jest więc podstaw, aby zaliczyć do okresu uprawniającego nabycie prawa do emerytury okresu od 1 czerwca 1978 roku do 31 grudnia 2006 roku bowiem przepisy nie przyznają prawa do wcześniejszej emerytury, grupie ubezpieczonych innej niż pracownicy. Przepisy normujące świadczenia dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odnoszą się tylko do pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Świadczy o tym chociażby brzmienie § 1 rozporządzenia w którym użyto określenia rozporządzenie to stosuje się do pracowników – czyli do osoby pozostającej w stosunku pracy w myśl kodeksu pracy. Osoby wykonujące pracę na w ramach prowadzonej działalności rzemieślniczej czy też działalności gospodarczej nie są pracownikami w rozumieniu kodeksu pracy w związku z czym przepisy zawarte we wcześniej cytowanym rozporządzeniu nie mają do nich zastosowania, ponieważ praca ta musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym okresy te stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji. Ponadto jak widać z samego tytułu omawianego rozporządzenia RM z dnia 7.02.1983 r. pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynika, iż jego regulacja dotyczy takich właśnie pracowników, a więc pozostających w zatrudnieniu w ramach stosunku pracy.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca, który zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu naruszenie przepisów prawa poprzez przyjęcie, iż wykonywanie pracy w ramach działalności gospodarczej nie może zostać zaliczone jako praca w warunkach szczególnych, podczas gdy prawidłowa interpretacja przepisów prawa prowadzi do wniosku, iż praca w ramach działalności gospodarczej wykonywanej w ramach cechu rzemieślniczego jest pracą w warunkach szczególnych. Wskazując na powyższy zarzut wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji zgromadził w sprawie wystarczający materiał dowodowy, a jego ocena nie narusza granic zastrzeżonych dla swobodnej oceny materiału dowodowego (art. 233 § 1 kpc). Wbrew zarzutom podnoszonym w apelacji Sąd I instancji wydał trafne rozstrzygnięcie znajdujące uzasadnienie w całokształcie sprawy oraz treści obowiązujących przepisów, a Sąd Apelacyjny aprobując w pełni te ustalenia przyjmuje je za własne bez potrzeby szczegółowego ich przytoczenia.

W przedmiotowej sprawie sporne pozostawało czy wnioskodawca spełnił przesłanki uprawniające go do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury.

Zgodnie z treścią przepisu art.184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004, Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Natomiast w myśl przepisu ust. 2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Dyspozycja przepisu § 4 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) stanowi **pracownik**, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Poza sporem pozostawało, iż wnioskodawca posiada wymaganym przepisem dwudziestopięcioletni okres składkowy i nieskładkowy, ukończył wiek 60 lat oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Istotą sporu było ustalenie czy wnioskodawca posiada 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Reguły dowodzenia w procesie cywilnym (art. 232 kpc) zobowiązują strony do wskazywania dowodów, z których wywodzą one skutki prawne. Zasada ta znajduje zastosowanie również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, których przedmiotem są odwołania ubezpieczonych od decyzji organów rentowych. Oznacza to, iż w rozpoznawanej sprawie to wnioskodawca winien wykazać, iż spełnia przesłanki do otrzymania świadczenia emerytalnego na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy.

W tym zakresie Sąd Apelacyjny podzielił pogląd Sądu Okręgowego, iż wnioskodawca nie wykazał 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych. W szczególności wskazać należy, iż nie sposób uznać za pracę w warunkach szczególnych czy szczególnym charakterze wykonywanej przez wnioskodawcę osobiście działalności gospodarczej. Jak wynika bowiem z zestawienia powyższych przepisów ustawy emerytalnej, w szczególności przepisu art. 32 ustawy

emerytalnej, uprawnienia emerytalne przysługują wyłącznie pracownikom tj. osobom zatrudnionym na podstawie umowy o pracę.

Jak wynika z materiału dowodowego wnioskodawca w spornym okresie czasu prowadził działalność gospodarczą. Taka działalność w żaden sposób nie może być uznana za pracę w warunkach szczególnych. Tym samym nie sposób uznać, iż wnioskodawca posiada 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych. Niespełnienie wskazanej przesłanki 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych wystarczy do uznania, iż wnioskodawca nie jest uprawniony do uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej.

Sąd Apelacyjny w pełni zgadza się z ustaleniami dokonanymi przez Sąd I instancji. Sąd Okręgowy słusznie uznał, iż decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmawiająca wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury jest prawidłowa i zgodna z obowiązującymi przepisami prawa.

Z wymienionych względów Sąd Apelacyjny orzekł o oddaleniu apelacji na podstawie art. 385 kpc.

R.S.